

Asia: VN/28971/2025

Lausuntopyyntö liikenne- ja viestintäministeriön asetuseruonnoksesta hallinnollisista taajuusmaksuista ja Liikenne- ja viestintäviraston taajuushallinnollisista suoritteista perittävistä muista maksuista

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

FiComin lausunto taajuushallinnollista maksuista

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt FiComilta lausuntoa liikenne- ja viestintäministeriön asetuseruonnoksesta hallinnollisista taajuusmaksuista ja Liikenne- ja viestintäviraston taajuushallinnollisista suoritteista perittävistä muista maksuista. FiCom kiittää mahdollista lausua ja toteaa seuraavaa:

Hallinnollisten taajuusmaksujen kustannusvastaavuuden arviointi ei ole läpinäkyvää

Luonnoksen mukaan taajuusmaksua ja asetuksen muita maksuja esitetään korotettavaksi. Taajuusmaksun perusmaksua korotettaisiin 1 295,50 eurosta 1 450 euron, mitä perustellaan sillä, että perusmaksua ja vähimmäismaksua on tarkistettu viimeksi vuonna 2006. Luonnoksessa todetaan, että Liikenne- ja viestintäviraston maksullisen toiminnan tulee olla maksuperustelain mukaisesti kustannusvastaavaa ja maksukorotuksilla varmistettaisiin maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus. Maksuperustelain kustannusvastaavuusperiaate edellyttää, ettei hallinnollisilla taajuusmaksuilla rahoiteta viraston yleisiä viranomaistehtäviä tai viraston tehtäviin kuuluvien muiden toimialojen kuluja ja menoja tai sääntelyä, vaan ainoastaan taajuushallinnon järjestämisestä aiheutuvia kustannuksia.

Pitää paikkansa, ettei mainittuja maksuja ole tarkistettu vuoden 2006 jälkeen, mutta tämän jälkeen teleyritysten maksamien matkaviestinverkkojen lupien hallinnolliset taajuusmaksut ovat

moninkertaistuneet käyttöönotettujen taajuuskaistojen myötä. Tässä mielessä perustelumuistion toteamus siitä, että taajuussuunnittelussa huomioitavien langattomien sovellusten määrä on lisääntynyt merkittävästi (s. 5), herättää kysymyksiä, koska tiedossa ei ole, että matkaviestinverkon taajuuksien hallinnointiin käytetyt resurssit olisivat kasvaneet samassa suhteessa matkaviestinverkon taajuuksista kerättyjen maksujen kanssa. On myös totta, että viraston tehtäväkenttä on laajentunut ja sen tehtävät lisääntyneet, mutta esityksestä ei ilmene, onko virasto tehostanut taajuushallintoa ja sen toimintaa.

Kustannusvastaavuuden arviointi ei ole läpinäkyvää, vaan se on epäselvää, koska luonnoksesta ei ilmene miten kustannukset ja korotukset kohdistuvat nimenomaan mobiiliverkkojen taajuushallintoon. Esityksen perusteluissa (s. 2) korotuksista todetaan seuraavaa:

”Viraston toimintaympäristöön ovat viime aikoina vaikuttaneet erityisesti korostuneet häiriöttömyyden, jatkuvuuden hallinnan ja varautumisen sekä kyberturvallisuuden vaatimukset, mikä edellyttää palveluiden tuottamisen varmistamiseen merkittävää lisäresursointia. Viraston palvelutuotannon varmistaminen edellyttää nykyisten tietojärjestelmien jatkuvaa kehittämistä edellä mainitun takia. Lisäksi tekoälyn käyttöönotosta, lainsäädännöstä ja muusta sääntelystä tulevat muutokset vaativat järjestelmämuutoksia ja -päivityksiä.”

Mainituissa kohdissa viitatu lisäresursointitarpeet (kyberturvallisuus, jatkuvuuden hallinta, tekoälyn käyttöönotto) ovat luonteeltaan viraston horisontaalisia tehtäviä. Kustannusvastaavuuden varmistamiseksi on tarpeen avata, miltä osin nämä kustannukset kohdistuvat nimenomaan taajuushallintoon ja miltä osin ne tulisi kattaa viraston yleisistä toimintamenoista. Vaikuttaisi enemmän oleva kyse viraston yleisistä tehtävistä ja normaalista toimintaympäristön muutoksista, jotka pääosin tulee kattaa viraston yleisistä toimintamenoista.

Perusteluiden mukaan perusmaksun korotuksen taustalla on yleinen kustannustason nousu ja viraston lisääntynyt työmäärä. Esityksestä ei kuitenkaan ilmene kuinka monta henkilöä työskentelee taajuusasioissa, kuinka monta uutta henkilöä korotuksilla on tarkoitus palkata ja kuinka moni taajuushenkilöstöstä työskentelee teleyritysten yleisten mobiiliverkkojen taajuusasioissa.

Nykyisin teleyritykset maksavat matkaviestinverkon hallinnollista taajuusmaksua lähes viisi miljoonaa euroa vuosittain. Jatkossa teleyrityksiltä laskutettava vuosittaisen korotuksen suuruus on arviolta reilu puoli miljoonaa euroa, jolloin pelkästään matkaviestinverkon hallinnolliset taajuusmaksut kipuavat reiluun 5,5 miljoonaan euroon. Kyseisellä summalla mobiiliverkon taajuushallinnollisista tehtävistä tulisi huolehtia useita kymmeniä henkilöitä.

Tällä hetkellä teleyrityksillä ei ole läpinäkyvyyttä siihen, kohdentuvatko yritysten maksamat noin 5,5 miljoonan euron mobiiliverkkojen hallinnolliset taajuusmaksut niitä koskevaan hallinnointiin ja ovatko ne kustannusvastaavia. Hallinnolliset taajuusmaksut ovat vastikemaksuja taajuuksien hallinnoinnista, eivätkä ne saa muodostua taajuuksien käytöstä perittäviksi yleisluonteisiksi maksuiksi, joilla katetaan viraston muita yleisiä viranomaistehtäviä tai viraston tehtäviin kuuluvien muiden toimialojen kuluja ja menoja. Esityksen jatkovalmistelussa matkaviestinverkkojen hallinnollisten taajuusmaksujen kustannusvastaavuus tulee avata seikkaperäisesti.

Esityksestä puuttuu yritysvaikutusten arviointi

Esityksestä puuttuu maksujen ja korotusten vaikutusten arviointi niihin tahoihin, joihin hallinnolliset taajuusmaksut kohdistuvat eli teleyrityksiin. Vaikutuksia on arvioitu yksinomaan Traficomien näkökulmasta. Teleyritysten kustannusvaikutuksia arvioitaessa hallinnollisia taajuusmaksuja ei tule tarkastella irrallisena, vaan osana teleyritysten kokonaisrasitusta, johon kuuluvat mm. tietoyhteiskuntamaksu, markkinaehtoinen taajuusmaksu tai huutokauppamaksu, ja muut viranomaismaksut sekä velvoitteista aiheutuvat kustannukset.

Taajuusmaksuilla on suora yhteys teleyritysten investointikykyyn ja Suomen digitaalisen infrastruktuurin kehittämiseen. Ylipäättään teleyrityksiin kohdistuvien maksujen, kuten taajuusmaksujen ja niiden korotusten vaikutukset kuten investointeihin, infrastruktuuriin ja kilpailukykyyn tulisi arvioida ja tuoda esiin osana esityksen vaikutusarvioita.

FiCom ry

Marko Lahtinen

Laki- ja regulaatioasiat

Lahtinen Marko
FiCom ry